

FÉLÉVES TÁJÉKOZTATÓ

Pénzügyi Információs Osztály

Vám- és Pénzügyőrség
Központi Bűnüldözési Parancsnoksága

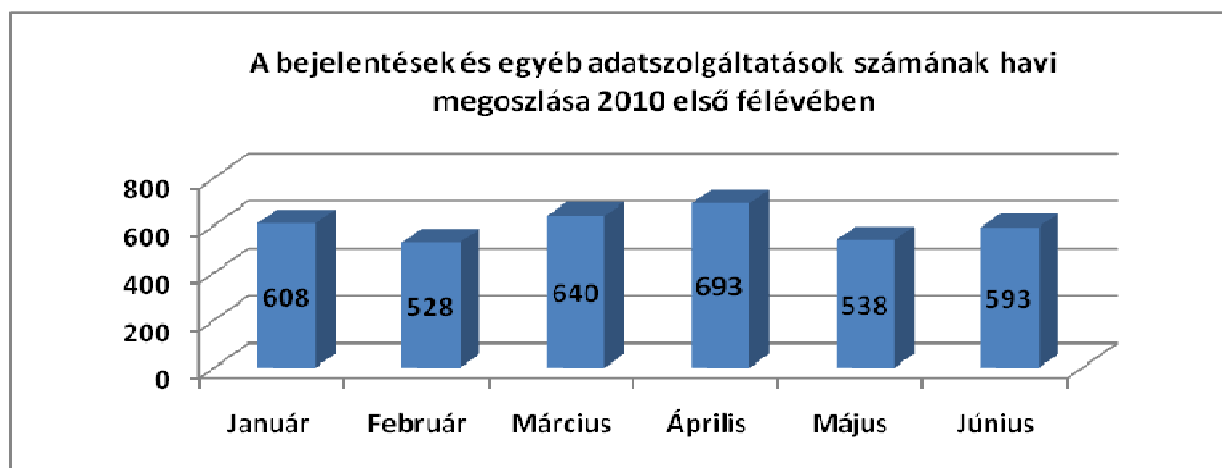
Budapest, 2010. szeptember

Jelen dokumentum a Vám- és Pénzügyőrség Központi Bűnüldözési Parancsnoksága Pénzügyi Információs Osztályának (a továbbiakban: PIO) a 2010. év első félévére vonatkozó Féléves Tájékoztatója. A Féléves Tájékoztató készítésével a PIO a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvény (továbbiakban: Pmt.) 23. § (10) bekezdésében megjelenő tájékoztatási kötelezettségének tesz eleget, valamint a Pmt. 29. § (5) bekezdésében megjelenő közzétételi kötelezettség céljával összhangban tájékoztatást nyújt az általa vezetett statisztikai mutatókról, továbbá a Pmt. 1. § (1) bekezdésében meghatározott szolgáltatókat (a továbbiakban: szolgáltatók) a bejelentés-típológiában megjelenő támpontokkal kívánja segíteni.

STATISZTIKAI TÁJÉKOZTATÁS

A 2010. január 1-től 2010. június 30-ig terjedő időszakban 3 600 db pénzmosás és terrorizmus finanszírozása, valamint pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések tárgyában a szolgáltatók által tett bejelentést és egyéb adatszolgáltatást¹ fogadott a PIO. Ebből 3 431 db a Pmt. 23. §-a alapján a szolgáltatók által küldött bejelentés.

A PIO által fogadott bejelentések és egyéb adatszolgáltatások számának a havi bontását a 2010. január 1-től 2010. június 30-ig terjedő időszakban az alábbi diagram mutatja.

Forrás: a PIO által vezetett adatbázis

A fenti diagram alapján megállapítható, hogy 2010. évben havonta átlagosan 600 db bejelentés és egyéb adatszolgáltatás érkezett a PIO-ra. A legtöbb bejelentést április hónapban, a legkevesebbet pedig február hónapban kapta a PIO.

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása tárgyában a szolgáltatók által tett bejelentések (3 431 db) szolgáltatói kör szerinti megoszlását havi bontásban az alábbi táblázat, százalékos megoszlását pedig az alábbi diagram mutatja.

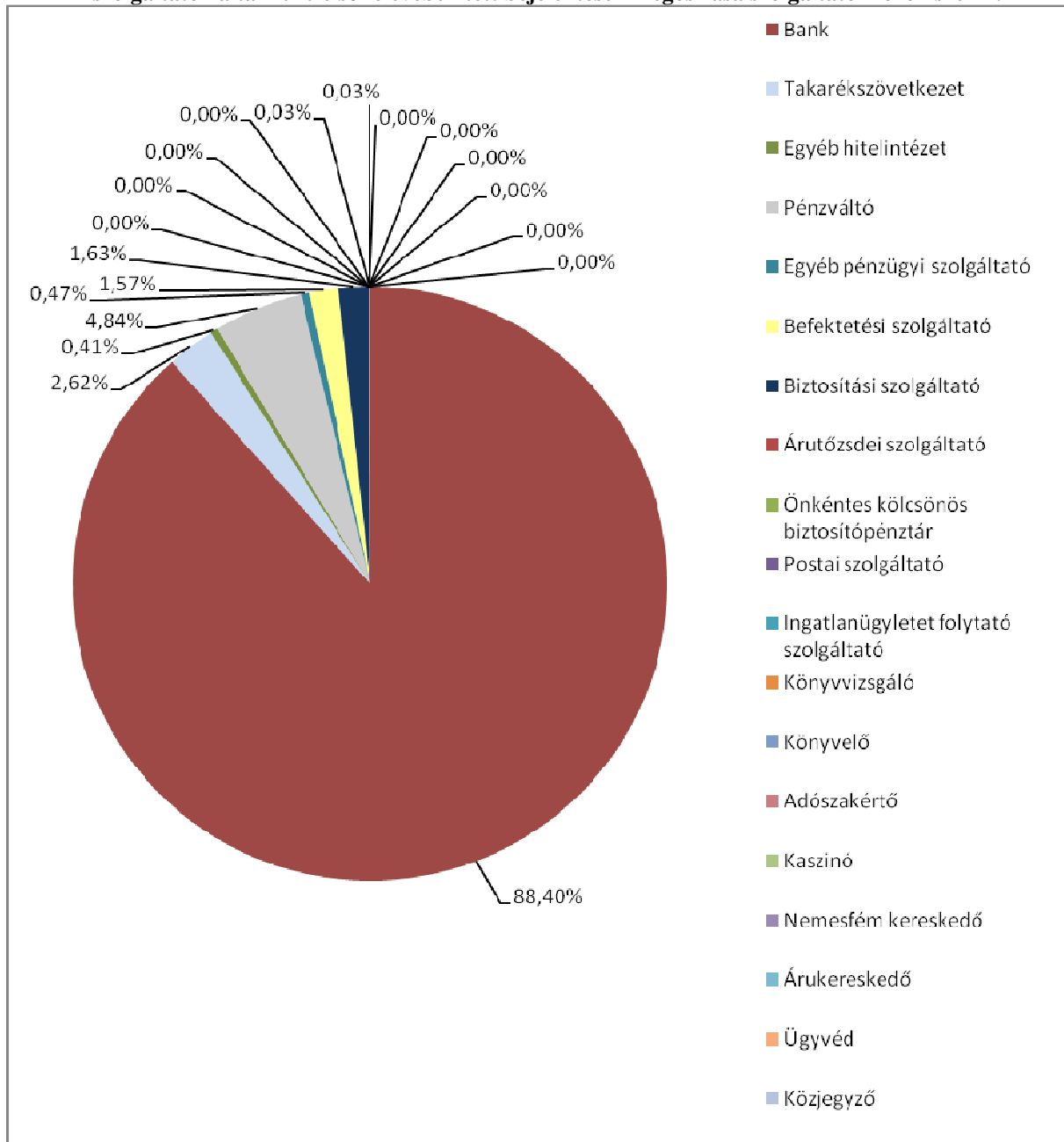
¹ Egyéb adatszolgáltatás alatt (1) a felügyeletet ellátó szervtől érkező tájékoztatást, (2) a határvámhivataloktól érkező tájékoztatást, (3) a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések tárgyában tett bejelentést, (4) a külföldi FIU-tól érkező megkeresést értjük.

A szolgáltatók által tett bejelentések havi megoszlása 2010 első félévében

Szolgáltatók	Jan.	Febr.	Már.	Ápr.	Máj.	Jún.	Összesen
Bank	509	438	535	601	446	504	3033
Takarékszövetkezet	10	16	14	10	20	20	90
Egyéb hitelintézet	0	1	0	12	0	1	14
Pénzváltó	31	26	31	27	23	28	166
Egyéb pénzügyi szolgáltató	2	5	2	1	1	5	16
Befektetési szolgáltató	18	11	8	4	5	8	54
Biztosítási szolgáltató	6	1	12	16	19	2	56
Árutózsdei szolgáltató	0	0	0	0	0	0	0
Önkéntes kölcsönös biztosítópénztár	0	0	0	0	0	0	0
Postai szolgáltató	0	0	0	0	0	0	0
Ingatlanügyletet folytató szolgáltató	0	0	0	0	0	0	0
Könyvvizsgáló	1	0	0	0	0	0	1
Könyvelő	0	0	0	0	0	1	1
Adószakértő	0	0	0	0	0	0	0
Kaszinó	0	0	0	0	0	0	0
Nemesfém kereskedő	0	0	0	0	0	0	0
Árukereskedő	0	0	0	0	0	0	0
Ügyvéd	0	0	0	0	0	0	0
Közjegyző	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	577	498	602	671	514	569	3431

Forrás: a PIO által vezetett adatbázis

A szolgáltatók által 2010 első félévében tett bejelentések megoszlása szolgáltatói körök szerint

Forrás: a PIO által vezetett adatbázis

Amint azt a fenti táblázat és diagram is mutatja, a bejelentések túlnyomó részét – az előző évek statisztikájához hasonlóan – a banki bejelentések (88,40%) képezik. A banki bejelentők mellett jelentős számú bejelentés érkezett a pénzváltóktól (4,84%), a takarékszövetkezetektől (2,62%), a biztosítási szolgáltatóktól (1,63%) és a befektetési szolgáltatóktól (1,57%), is. A többi szolgáltató-csoporttól továbbra is alacsony számú bejelentés érkezett vagy egyáltalán nem érkezett bejelentés.

A beérkezett bejelentések 99,94%-a érkezik pénzügyi szolgáltatóktól, és elenyésző része (0,06%) a nem-pénzügyi szolgáltatóktól.

A szolgáltatók mellett a PIO a Pmt. 5. §-ában meghatározott felügyeletet ellátó szervektől, valamint a Közösség területére belépő, illetve a Közösség területét elhagyó készpénz ellenőrzéséről szóló, 2005. október 26-i 1889/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló 2007. évi XLVIII. törvény 4. § (3) bekezdése alapján az Európai Unió

külső határán működő határvámhivataloktól kap tájékoztatást, külföldi pénzügyi információs egységtől (a továbbiakban: külföldi FIU) fogad megkeresést, illetve az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról, valamint ehhez kapcsolódóan egyes törvények módosításáról szóló 2007. évi CLXXX. törvény (a továbbiakban: Kit.) 10. § (1)-(2)² bekezdése alapján a szolgáltatóktól és a vagyoni nyilvántartást vezető szervektől fogad bejelentést. E tájékoztatások, megkeresések, bejelentések együttes száma 2010. I. félévben 169 db volt. Az alábbi táblázat ezen adatszolgáltatásokat mutatja havi bontásban.

A PIO által fogadott egyéb adatszolgáltatások

	Jan.	Febr.	Már.	Ápr.	Máj.	Jún.	Összesen
Felügyeletet ellátó szervektől érkező tájékoztatás	0	8	6	2	1	1	18
Határvámhivataloktól érkező tájékoztatás	0	1	3	3	2	2	11
Külföldi FIU-tól érkező megkeresés	31	21	29	17	21	21	140
Bejelentés pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések tárgyában	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	31	30	38	22	24	24	169

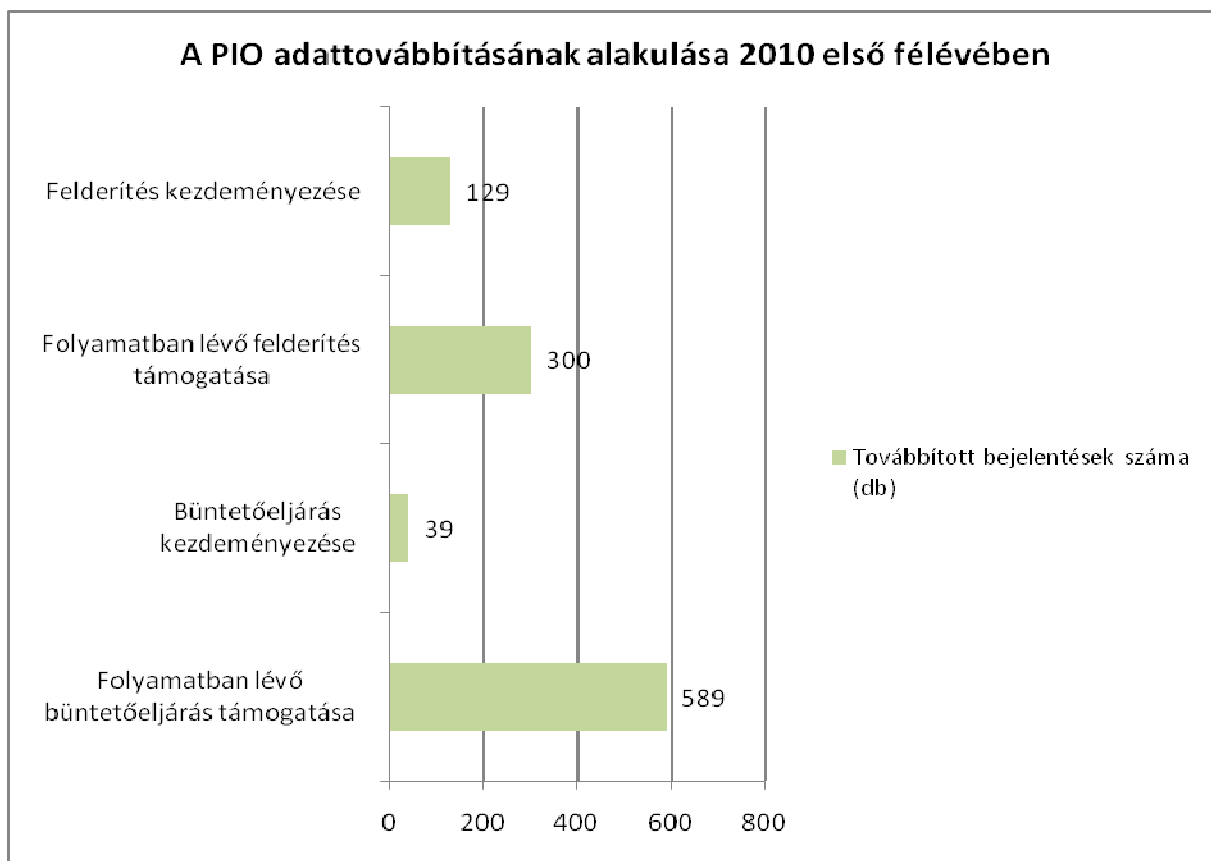
Forrás: a PIO által vezetett adatbázis

A terrorizmus finanszírozásának tárgyában a Kit. 10. §-a alapján nem érkezett bejelentés a PIO-hoz. A terrorizmus finanszírozásának tárgyában a Pmt. alapján 1 db bejelentés érkezett a szolgáltatóktól.

A 2010 első félévében a PIO részéről 121 esetben került sor a külföldi FIU-val történő információcserére.

A PIO által a Pmt. 26. § (1) bekezdése alapján 2010. I. félévében teljesített adattovábbításait az alábbi diagram szemlélteti.

² A Kit. 10. §-a szerint a Pmt. hatálya alá tartozó szolgáltatók, valamint a vagyoni nyilvántartást vezető szervek kötelesek bejelenteni a pénzügyi és vagyoni korlátozás foganatosításáért felelős szerv részére minden olyan adatot, tény, körülményt, amely arra utal, hogy a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya a Magyar Köztársaság területén a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá eső pénzeszközzel vagy gazdasági erőforrással rendelkezik, illetve amely arra utal, hogy az adott ügyletből a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanyának vagyoni előnye származik.

Forrás: a PIO által vezetett adatbázis

2010 első félévében nem a PIO által végzendő bűncselekmény-felderítés kezdeményezése céljából 129 db bejelentés, már folyamatban lévő felderítés támogatása céljából 300 db bejelentés került megküldésre.

Büntetőeljárás kezdeményezése érdekében 39 db bejelentés, büntetőeljárás támogatása érdekében 589 db bejelentés került megküldésre.

A Pmt. 24. §-a alapján összesen 30 alkalommal került sor az ügyleti megbízás felfüggesztésére, és azzal egyidejűleg bejelentés megtételére. E bejelentések alapján a PIO 5 esetben kezdeményezett és 2 esetben támogatott büntetőeljárást, valamint 1 esetben kezdeményezett nem a PIO által végzendő bűncselekmény-felderítést.

BEJELENTÉS TIPOLOGIA

Az alábbiakban a PIO azokat a bejelentéseket foglalta össze tipológiaként, amelyek az elemző-értékelő munkát követően sikeresen járultak hozzá a Pmt. 26. § (1) bekezdése szerinti adattovábbítási tevékenységhez, vagy jellemző bejelentés típusnak tekinthetők.

- A bejelentésből megállapítható, hogy egy gazdasági társaság a bankszámláján jóváírt összegeket közel ugyanolyan értékben azonnal vagy rövid időn belül továbbutalja. Általában csak a pénzforgalmi (banki) költségek miatt van eltérés a jóváírások és a továbbutalások (terhelések) között, vagy az adott időszak alatt a bejövő és kimenő tételek összege közel azonos. Folyamatos a készpénzfelvétel a tranzakció-sorozatban érintett gazdasági társaság fizetési számlájáról vagy a készpénzbefizetés az érintett gazdasági társaság számlájára. Több esetben a fenti tranzakció-sorozat során külföldi számláról vagy külföldi székhelyű gazdasági társaság magyarországi számlájáról is érkeznek jóváírások, amelyek jellemzően fiktív értékesítési tevékenységre utalnak. A

racionális gazdasági tevékenységre utaló jellemzők hiányoznak [pl. nincs bérkifizetés, nincsenek működési költségek (telefon, közüzemi díjak, stb.)].

- Egy természetes személy rendszeresen, jelentős összegeket vesz fel készpénzben (akár banki kifizetés, kiszállítás útján, akár ATM-en keresztül) olyan gazdasági társaságok fizetési számláiról, amelyeknek általában vezető tisztségviselője és/vagy tagja (tulajdonosa), illetve a gazdasági társaság fizetési számlája felett rendelkezésre jogosult. A számla egyenlegét folyamatosan alacsonyan tartja. (A beérkező összegeket azonnal vagy rövid időn belül készpénzben felveszi.) A gazdasági társaság tevékenysége kizárólag jelentős árbevételrel, azonban jellemzően alacsony elszámolható költséghányaddal működő gazdasági társaság vagy társaságok ÁFA, illetve társasági adó-fizetési kötelezettségének minimalizálására irányul. A kezdő- és végpont között általában további gazdasági társaságokat építenek be, illetve több szálon történik a számlakibocsátás és a pénzmozgás. Ez a tevékenység elsősorban az alábbi területeken jellemző: média-, reklám-, marketingszolgáltatás, üzletviteli tanácsadás, informatikai szolgáltatás, őrzővédelmi szolgáltatás, építőipari tevékenység, épület-üzemeltető, takarító szolgáltatás.
- Egy természetes személy folyamatosan nagy összegű készpénzt fizet be forintban vagy más pénznemben saját, illetve más természetes személyek lakossági fizetési számláira, majd a befizetett összegek különböző, jellemzően külföldi székhelyű gazdasági társaságoknak kerülnek továbbutalásra. Az átutalások mögött vélhetően gazdasági események állnak. A rendszeres és üzletszerű tevékenységre utal az átutalt pénzösszegek nagysága, valamint az átutalások közlemény rovatai is árumozgásra utalnak (pl. goods, invoice nr.).
- Egy természetes személy – aki gazdasági társaságban tag és/vagy vezető tisztségviselő – a saját lakossági fizetési számlájára utaltat rendszeresen pénzösszegeket a vállalkozás partnereitől annak érdekében, hogy a gazdasági társaság számlájára kibocsátott azonnali beszedési megbízás teljesülését megakadályozza.
- A hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján pénzváltási tevékenység végzésére engedéllyel rendelkező pénzügyi vállalkozás (gazdasági társaság) tagja és/vagy vezető tisztségviselője a saját lakossági fizetési számláján (üzletszerű tevékenységnek minősülő) napi rendszerességgel jelentős összegű pénzváltást folytat. A lakossági fizetési számla forgalmi adatainak vizsgálta során gyakori a többféle devizaszámla használata, illetve a rendszeres – akár napi szinten megvalósuló – konverziók és készpénzbefizetések, -felvételek.
- A pénzváltási tevékenység végzésére engedéllyel rendelkező pénzügyi vállalkozás szolgáltatóként tett bejelentése szerint általában több személy, jelentős összegben, rendszeresen vált valutát forintra, forintot valutára. Az nem állapítható meg, hogy valójában milyen tevékenység állhat a váltások mögött, illetve nem állapítható meg egyértelműen, hogy kinek a nevében járnak el.
- A bejelentésekben gyakran megjelennek ügyvédi letéti számlákkal kapcsolatban olyan adatok, amelyek olyan tényekre, adatokra, körülményekre utalnak, hogy az elvégzett tranzakciók nem az ügyvédi letéti számla alapfunkciójához kötődnek. Ugyanakkor az ügyvédi vállalkozói számlán megjelennek olyan adatok, amelyek kifejezetten az ügyvédi letéti számlához kapcsolhatóak.
- Az elkövetők interneten hirdetnek megvételre különböző termékeket (leggyakrabban mobiltelefont, mp3-lejátszót, személygépkocsit), amelyek leszállítását a vételár

egészének vagy meghatározott részének az általuk megadott bankszámlára érkezését követően ígérik. A sértettek az összeget a megadott fizetési számlára átutalják, azonban az áru leszállítása részükre a megbeszélten napon és időben nem történik meg. A sértettek megpróbálják pénzüket visszaszerezni, és számlavezető bankjuktól – csalásra hivatkozva – kérik a már elutalt összeg visszahívását. Általában ez nem lehetséges, mivel addigra az átutalás kedvezményezettjének számlájára az összeg jóváírása megtörtént, sőt számos esetben az elkövetők készpénzben felvették a „csalárd” módon megszerzett összegeket. Az átutalásban kedvezményezettként feltüntetett fizetési számlát vezető magyarországi hitelintézet az átutalást végrehajtó külföldi székhelyű hitelintézet SWIFT üzenet formájában értesíti a csalásról (csalás jellegű tevékenységről), illetve annak gyanújáról.

- Befektetési egységhez kötött életbiztosítási szerződés megkötését követően a szerződő fél részleges vagy teljes visszavásárlást kezdeményez úgy, hogy a visszavásárlásnak nincs racionális gazdasági indoka.
- Magyarországi lakossági fizetési számla felhasználásával, jutalék ellenében tranzit átutalásokat hajtanak végre különböző országokban vezetett fizetési számlák között.
- Alacsony adókulcsú területekre bejegyzett gazdasági társaságok magyarországi hitelintézetnél vezetett fizetési számláira külföldről érkeznek jóváírások, illetve e számlákról külföldre történnek átutalások. Rendszerint a számla az összegek tranzitálását szolgálja. Jellemzően a számla felett rendelkezési jogosultsággal rendelkezők valamely kelet-európai állam, elsősorban a volt szovjet köztársaságok állampolgárai.